

نگاهی به هشت کتاب امام رضایی

این رویداد بزرگ تقسیم کرد. سید حسین حر، در پژوهشی ارزشمند و مفید، به این مسأله پرداخته است. این اثر پژوهشی، دارای پنج فصل اصلی است. در فصل اول اوضاع ایران در ابتدای خلافت عباسیان بررسی و چگونگی اداره بخش‌های مختلف و والیان آن بخش‌ها در این فصل مطرح شده است. فصل دوم به‌طور خاص به خراسان پیش از ورود امام رضا(ع) به آن پرداخته است.

به خلافت رسیدن مامون پس از مرگ هارون و آغاز قیام‌های علویان در خراسان، موضوعات اصلی فصل سوم است و در فصل چهارم، مسأله ولایتعهدی امام رضا(ع) و شروع ایشان برای پذیرش این جایگاه و نتایج و تبعات آن، بیان شده است. فصل پنجم کتاب، با عنوان سیره تربیتی، اخلاقی و عملی حضرت رضا(ع)، به گوشه‌ای از ویژگی‌های رفتاری و عبادی ایشان پرداخته است، دعا، ایمان و دینداری، اکمال خرد و اوصاف دوستداران ولایت از دیگر مباحث این کتاب است.

ولادت

دو ایرانی که یکی کاتب و دیگری صحاف بوده‌اند، پس از بازگشت از دیدار مولایشان امام کاظم(ع)، با شهر ویران شده‌شان توسط سپاه عباسیان روبه‌رو می‌شوند. هر دو موفق به یافتن فرزندان خردسال‌شان می‌شوند و در عهدی این دو را که یکی پسر و دیگری دختر بوده، به نام هم می‌کنند تا در آینده با یکدیگر ازدواج کنند. حال هاتف و لیلا چند سال پس از گذشت پدران‌شان، قصد ازدواج با یکدیگر را دارند اما مسأله مهمی هر دو را درگیر کرده است. چرا فرزند امام و مولای پدران‌شان ولیعهد خلیفه عباسی شده است؟ این دو برای پیدا کردن پاسخ سؤال خود به مدینه می‌روند، ولی رسیدن‌شان به این شهر با حرکت امام به سمت مرو آن هم با اجبار خلیفه یکی می‌شود. هاتف و لیلا دست از جست‌وجو برنمی‌دارند و یکی همراه با امام می‌شود و دیگری نزد حضرت معصومه(س) می‌رود تا به راز این اتفاق پی ببرند. این دو سفر امام به ایران را، ولادتی دوباره برای ایران و ایرانیان می‌یابند.

اقیانوس مشرق

کتاب با شرح در راه ماندگی عمران بن داود آغاز می‌شود. کسی که به دنبال نشانه‌ای از آب حیات مناطق مختلف را درنور دیده و حال در بیابان‌های خراسان گم شده است. دست تقدیر عمران را به امام رضا(ع) می‌رساند و او دست از جست‌وجو برای آب حیات برمی‌دارد، چرا که به سرچشمه حیات رسیده است. مجید ولی‌پور در این داستان شیوا و روان، مسائلی مانند فضایل و کرامات امام رضا(ع)، ظلم خلفا و مقاومت و زندگی سخت شیعیان را نیز بیان کرده است. کتاب «اقیانوس مشرق» توسط نشر عهد مانا در ۲۲۶ صفحه به چاپ رسیده است و توانسته جوایزی مانند کتاب سال پژوهش‌های دینی در سال ۱۳۹۲ و بخش رمان کتاب رضوی را از آن خود کند.

دو ایرانی که یکی

کاتب و دیگری

صحاف بوده، پس

از بازگشت از دیدار

مولایشان امام

کاظم(ع)، با شهر

ویران شده‌شان

توسط سپاه

عباسیان روبه‌رو

می‌شوند

که تنها سخن و امر ارباب‌شان را می‌فهمند و همه فکر و ذکرشان انجام آن دستور است. این غلامان چشم، گوش و دست مامون، خلیفه عباسی در آوردن امام رضا(ع) از مدینه به مرو و مراقبت از ایشان هستند. در این کتاب جذاب، دوران سفر و حضور امام در ایران تا شهادت حضرت محوریت دارد و رفتارها و گفتارهای امام از دید این غلامان به عنوان کسانی که از امام و امامت و اسلام شناخت خاصی ندارند، بر جذابیت و ارزش کتاب افزوده است.

غریب قریب

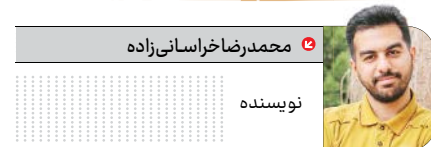
جای جای حرم مطهر و امن امام رضا(ع) پر از خاطره است. حریمی که مزار مطهر امام در میانه آن قرار دارد و دورتادور آن را شبستان‌ها، رواق‌ها و صحن‌ها گوناگونی احاطه کرده‌اند. به این قسمت‌ها بخش‌هایی مانند مسجد گوهرشاد و... را نیز باید اضافه کرد. این قسمت‌ها در طول سال‌ها در حرم ساخته شده‌اند. مرحوم سعید تشکری که حال خودش در گوشه‌ای از این حرم آرمیده است، در «غریب قریب»، به روایت تاریخ بنای حرم امام رضا(ع) پرداخته است. او این روایت را پس از پژوهشی بسیار گسترده و خاص با بیانی داستانی بازگو کرده و تاریخ ساخت و سازهای بنای حرم را از چند سال پس از شهادت امام و دوران سامانیان، غزنویان و... تا افشاریان و قاجاریه روایت کرده است. در غریب قریب، روایت‌هایی از عاشقان امام رضا(ع) قرار دارد که دلدادگی خود را نسبت به حضرت با هنرشان در ساخت و تزئین بنای حرم نشان داده‌اند.

زندگی سیاسی هشتمین امام

علامه سید جعفر مرتضی عاملی، از علمای بزرگ شیعه در لبنان، آثار زیادی در بررسی و تحلیل زندگی و سیره معصومین دارند. ایشان در یکی از آثار خود به بررسی زندگی امام رضا(ع) پرداخته‌اند که با ترجمه سیدخلیل خلیلیان توسط دفتر نشر معارف اسلامی با عنوان «زندگی سیاسی هشتمین امام حضرت علی بن موسی الرضا(ع)» به چاپ رسیده است. علامه عاملی، در این کتاب به مانند دیگر آثار خود، به تاریخ به عنوان یک تجربه بزرگ بشری که برای امروز قابل استفاده است، نگاه کرده‌اند. توجه ایشان در این کتاب، به‌طور ویژه به سیره سیاسی حضرت است. شرایطی که امام رضا(ع) در آن قرار گرفتند، از سخت‌ترین و پیچیده‌ترین شرایط سیاسی بود. مسائل ریز و درشت در روش سیاسی امام همگی در کتاب بیان و تحلیل شده‌اند به گونه‌ای که مخاطب امروزی علاوه بر فهم گذشته تاریخی، بتواند از آن به عنوان الگویی برای امروز استفاده کند.

امام رضا و ایران

طی مسیری طولانی از جنوب غرب تا شمال شرق ایران و حضور نزدیک به دو ساله امام رضا(ع) در خراسان، اتفاقی خاص در تاریخ ایران است. این اتفاق آن قدر مهم و اثرگذار است که می‌توان تاریخ ایران پس از اسلام را به قبل و بعد از

محمد رضا خراسانی زاده

نویسنده

اشاره: مزار نورانی و بابرکت امام رضا(ع) در ایران مکرر ایشان توسط ایرانیان، موجب شده اهالی ایران زمین فارغ از میزان علم و شناخت نسبت به حضرت علی بن موسی (ع)، ارتباط و علاقه قلبی خاصی با حضرت داشته باشند. حال اگر این ارتباط قلبی با شناخت بیشتر حضرت ترکیب شود، هم آن زیارت متفاوت می‌شود و هم این شناخت می‌تواند اثرات و برکات زیادی در زندگی فردی و اجتماعی هرکسی بگذارد. در ایام دهه کرامت و میلاد امام رضا(ع)، به معرفی هشت کتاب در مورد حضرت پرداخته‌ایم تا از این به بعد شناخت‌مان از ایشان بیشتر و زیارت‌های‌مان با معرفت‌تر شود؛ ان شاء... .

به بلندای آن ردا

مطالعه زندگی امام رضا(ع) در قالب داستانی لطف دیگری دارد. سید علی شجاعی به دور از پیچیدگی‌های معمول در کتب تاریخی، در این رمان تاریخی به بیان بخش‌های مهمی از زندگی امام رضا(ع) به‌خصوص بحث ولایتعهدی ایشان و پیچیدگی‌های این اتفاق پرداخته است. از نکات قابل توجه کتاب، زوایای دید خاصی است که شجاعی برای بیان روایت‌هایش از آنها استفاده کرده. به عنوان نمونه شروع کتاب با اعتراضات مأمون از کارهای پلید و شیطانی‌اش برای کنیزی است که او را دوست دارد و بنا به خواسته کنیز شروع به تعریف کردن می‌کند. سپس با فلش‌بک‌هایی اتفاقات دیگر زندگی امام را مرور می‌کنیم. «به بلندای آن ردا» در ۲۱۳ صفحه توسط نشر کتاب نیستان به چاپ رسیده است.

حریم

صادق کریمیار در رمان «حریم»، یک داستان اجتماعی را روایت کرده است. در دل این داستان شخصیت‌های مختلفی می‌آیند و می‌روند که هرکدام نمونه‌های زیادی در جامعه دارند و این مسأله، این داستان را کاملاً باورپذیر کرده است. این شخصیت‌ها که هرکدام به طریقی با یکدیگر مرتبط می‌شوند، همگی در مشهد جمع شده و به امام رضا(ع) پناه آورده‌اند. ترکیب مشکلات شخصی و اجتماعی این افراد با باور و اعتقادشان به امام رضا(ع) و پناه آوردن‌شان به حضرت در روزهای سخت، اتفاقی کاملاً ملموس برای همه ماست و هرکس می‌تواند خودش را در بین یکی از این شخصیت‌ها پیدا کند. از دیگر نقاط مثبت و جالب توجه داستان، به خوبی نشان دادن اثر کارهای افراد بر یکدیگر است، اثری که ممکن است گاه اصلاً متوجه رخ دادن آن نشویم اما بایک کار کوچک، توفانی بزرگ به پا کرده‌ایم که زندگی یک یا چند نفر را به شدت دچار مشکل کرده است.

اعترافات غلامان

۳۰ غلام روایتگر قصه این کتاب هستند. غلامانی گوش به فرمان

